

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów.
Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wałowa Nr. 29.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł. Przewodnik naukowy i literacki „Gazety Lwowskiej” otrzymują cało- i półrocznie abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca, lub od 1 lipca do końca grudnia, ewentualnie zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 cent., kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Listy należy frankować. Reklamae otwarte wolne są od opłaty.

Zaproszenie do przedpłaty.

W miejscu: Za II ćwierćrocze 3 zł.
Za kwiecień i każdy następny miesiąc 1 zł.

Pocztą: Za II ćwierćrocze 4 zł.

Za kwiecień i każdy następny miesiąc 1 zł. 35 ct.

Na Gazetę z Przewodnikiem:

W miejscu: Za II ćwierćrocze 3 zł. 75 ct.
Za kwiecień i każdy następny miesiąc 1 zł. 30 ct.

Pocztą: Za II ćwierćrocze 4 zł. 75 ct.

Za kwiecień i każdy następny miesiąc 1 zł. 65 ct.

CZEŚĆ URZĘDOWA

Z powodu panowania księgosuszu w powiecie Bendińskim, Królestwa Polskiego, ustanowiono w myśl §. 4 ustawy z dnia 29 czerwca 1868—25⁵/₁₀ kilometrowy okrąg zarazy, do którego wcielono następujące miejscowości powiatu Chrzanowskiego: Szezakowice, Długoszę, Dąbrowę, Jaworzno i Cieżkowiec. Co się podaje do powszechnej wiadomości.

Z c. k. Namiestnictwa.

Z powodu ustania zarazy w Galicyi zniósł c. k. Namiestnictwo morawskie rozporządzeniem z dnia 2 marca b. r. do l. 5127 a c. k. rząd krajowy w Opawie rozporządzeniem z dnia 2 marca b. r. do l. 1745 zaprowadzone ograniczenia przy przywozie i przewozie bydła rogatego i płodów zwierzęcych z Galicyi do Morawy i Ślązka, zezwalając na ten przywóz i przewóz z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1868 odnoszących się do transportu bydła i odpadków bydła. Co się podaje do powszechnej wiadomości.

Z c. k. Namiestnictwa.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, dnia 22 Marca.

Jestto rzecz uwagi godna, że w czasie, gdy Austria była widownią

czestych przesileni parlamentarnych i gabinetowych, Węgry mogły się szczycić stałością stosunków tak w parlamencie jak i w gabinecie. Tak było za rządów obecnego ministra spraw zagranicznych hr. Andrassego, który nie posiadał w parlamencie tak licznej większości, jaką stanowi obecnie stronnictwo liberalne, ale mimo to przy pomocy Deakistów stworzył wiele dzieł, które zapewniają mu trwałe wspomnienie w dziejach Węgier. Wkrótce po ustąpieniu hr. Andrassego z posady węgierskiego ministra-prezydenta, w Austrii ustały przesilenia i walki konstytucyjne a natomiast węgierski parlament i gabinet zaczęły popadać z jednego przesilenia w drugie. Pierwszym symptomem tej chronicznej choroby było nie tyle słynne jak ciekawe przesilenie spowodowane nowelą wyborczą wniesioną przez ministra spraw wewnętrznych Tótha. Któż nie pamięta dotąd ówczesnych niezmiernie ciekawych i zabawnych epizodów parlamentarnych, kiedy to skrajna lewica postanowiła nowelę na „śmierć zagadać” i od rana do wieczora dwa tygodnie rozprawiać kazała swoim krasomowczym bohaterom o noweli i o różnych innych rzeczach jak n. p. o Aleybiadesie, kanale suezkim, wyspach sandwichskich, papryce itd. Węgierski regulamin sejmowy nie zna zamknięcia rozprawy, więc wszystkie te gadaniny musiały być cierpiane, chociaż cały świat najpierw z serdeczną wesołością a później ze zgorznięciem patrzył na to wszystko nie wiedząc, na czem skończy się cała sprawa. Jakby za karę z powodu tej profanacji parlamentarnego systemu sejm węgierski odtąd stracił dawną równowagę i twórczość a jego upadkowi towarzyszyć zaczęła efemeryczność gabinetów. Lonnyay, Szlavy, Bitto i Ghyezy — a więc największe znakomitości polityczne Węgier zużyły się w krótkim przeciągu czasu nie na ważnych a spornych kwestjach ustawodawczych lub admi-

nistracyjnych lecz na drobnostkowych niesnaskach parlamentarnych. Dopiero fuzya stronnictw stworzyła gabinet posiadający warunki trwalszej egzystencji. Ale ustalenie się gabinetu nie wskrzesiło dawnej twórczości parlamentu. Za rządów Tiszy niżej zaczynały sesje parlamentarne na tak jałowych rozprawach jak dotąd, a na załatwienie czeka ciągle spory szereg spraw pilnych i żywotnych. Węgry mają nadzieję, że ustalenie się gabinetu pozwoli wkrótce odzyskać parlamentowi dawną twórczość i energię, więc mimo wszelkich groźb spóźnionych można oczekiwać na pewne, że w rozprawie nad przedłożeniami ugodowymi stronnictwo liberalne unikać będzie wszystkiego, co by napowrót wtrącić mogło system rządowy w wir przesileni. Zawód doznany wśród rokowań ugodowych wytrzeźwił do reszty Węgrów z ich dawnej zarozumiałości i zbyt śmiałego polegania na własnej dojrzałości politycznej. To też gdy dawniej parlament i gabinety popadały z jednego przesilenia w drugie, nikt się tem nie trwożył, nikt nie ogarniał całości klęski a każdy wierzył mimo to w niedoścignioną doskonałość węgierskich stosunków i w ich szczęśliwą gwiazdę. Dziś a właściwie już przed rokiem zapanowała refleksja, która nieraz bliską już była drugiej ostateczności t. j. pesymizmu i apatycznej rezygnacji, ale obecnie wywierac zaczyna wpływ umiarkowany i zbawienny.

Skwapliwie doniósł telegram paryski, że adjutant marszałka Mac-Mahona udaje się do Berlina, ażeby złożyć cesarzowi Wilhelmowi gratulację w dniu jego imienin. W obec panującego widoku na Wschodzie ten objaw stałego polepszenia się stosunków na drugim krańcu Europy, między Niemcami a Francją, sprawia korzystne wrażenie. Był czas, kiedy powszechnie przypuszczano, że pierwszy wybuch katastrofy na Wschodzie znajdzie odgłos nad Renem. Wtedy bowiem Francya

ubiegała się wszelkimi sposobami o sojusz Rossyi, a kiedyż może nadarzyć się lepsza do tego sposobność jeżeli nie w chwili, gdy Rossya potrzebuje sprzymierzeńca i znaleźć go nie może w Niemczech utrzymujących ciągle, że na Wschodzie nie wchodzi w grę ich interesa. Zawiodły jednak rachuby na sojuszu rossyjskim oparte, więc trzeba się zbliżyć do Niemiec, skoro stosunki nie zezwalały prawie myśleć o samodzielnem ziszczeniu marzeń odwetowych. Ks. Decazes nie miałby zresztą żadnej racyi bytu w gabinecie, jeżeliby nie pielegnował dalej dobrych stosunków z Niemcami, co zawsze uważał, czy może tylko przedstawić usiłował za główny cel swojej polityki zagranicznej. Wszelki objaw pokojowego usposobienia i życzliwości pochodzący z Paryża, znajduje zawsze wielkie uznanie w Berlinie. I teraz także marszałek Mac-Mahon może liczyć na to uznanie. Niemcy od r. 1870 sprzyjały republice francuskiej, do niedawna z dwóch powodów, obecnie z jednego tylko. Do niedawna Niemcy uważały republikę za wcielenie idei pokojowej a nadto za sprzymierzeńca w walce kościelno-politycznej. Jak zawsze tak i teraz republika francuska daje Niemcom silniejszą rękojmię pokojowego usposobienia aniżeli królestwo albo cesarstwo, ale o przymierzu w walce kościelno-politycznej nie można nawet myśleć. Mimo wielkiej przewagi republikańców w Izbie deputowanych, mimo powołania Simona do steru, parlament francuski nie jest zdolny do zbyt śmiałych kroków na tem polu. Większość senatu założyła stanowczy protest przeciw usiłowaniu tego rodzaju, a marszałek Mac-Mahon tylko pragnął znaleźć takie poparcie, ażeby z własnego przekonania wytknąć bliski kres zapędowi liberalnym. Zresztą minął już ten czas, kiedy tak śmiały w swoich pomysłach i zamiarach książę Bismarck chciał zostać reformatorem stosunków między kościołem a państwem nietylko

ANONIM

I.

Pamiętniczek, z którego podajemy czytelnikom naszym szereg ciekawych szczegółów o Polsce w pierwszych dziesiątkach XVIII wieku, zawdzięczamy paryskiemu archiwum koronnemu (*archives nationales*) w ministerstwie spraw wewnętrznych, gdzie spotkaliśmy się z kilku kartkami bezimiennego pisarza, opiewającego niekaligraficznie ciekawą Odysseję losów nieznanego z imienia nadsekwanskiego przybysza nad brzegami Wisty.

Opowiadając z drobiazgową ścisłością wszystko, co mu się przytrafiło od chwili wyjazdu z Królewca aż do powrotu, zapomniał jednak nasz turysta a raczej szpieg polityczny dopełnić opisu odkryciem przybicy i wyjawieniem własnego nazwiska. Uczynił to niezawodnie z powodu, że znali je dobrze ci, dla których spisywał swój dyaryusz a o potomność bez wątpienia nie dbał, ani przystępował, aby ktoś w czwartej ćwierci XIX wieku zechciał drukiem rozślawiać jego imię, skazane może, jak tyle innych na to, aby utonąć „w niepamięci piasku...”

Jeśli zaś wbrew takiemu przeznaczeniu dzienniczka francuskiego turysty, nie wahamy się uchylić zasłony z jego działalności i wtajemniczyć ogół w pozostałą po nim piśmienną spuściznę, to czynimy to ze względu na nie małą wagę jego zwierzeń dla politycznej

i obyczajowej historii, na barwną i dosadną charakterystykę, mimo wiedzy może autora objaśniającą tak wymownie ducha i ludzi.

Nazywając go powyżej szpiegiem, nie rozminęliśmy się z prawdą, lecz zbyt silnego może użyliśmy wyrażenia; spieszymy więc z objaśnieniem, aby zdjąć zeń piętno, jakim mimo woli pozbawiliśmy go sympatyj publiczności. Był on wprawdzie szpiegiem, jak widać z toku jego narracji, lecz nie w pospolitem znaczeniu — podejmował się roli, budzącej w nas wstręt tak słuszny, lecz nie jako płatny najemnik, a raczej jako ochoczy zwolennik sprawy, której służył, poczytując sobie tę misję nie za hańbę, ale raczej za chlubę i za zasługę.

Nie on jeden zresztą tak rzecz pojmował i nie on sam puszczał się na niebezpieczną grę śledzenia kroków nieprzyjacielskich. W porze naszego opowiadania szpiegostwo było bardzo powszednim zajęciem w obydwóch stronnictwach, tak u Sasa, jak i u Lasa, o czem świadczą przechowane szczęśliwie listy szpiegów, donoszących swym przyjacielom politycznym, co się działo w przeciwnym obozie. Pochodzą one nietylko od osób, wysłanych na zwjady, lecz także od ludzi, którzy na pozór należąc do jednej partii z musu, lub dobrowolnie, czy to ulegając serdecznemu pociągowi do drugiej, czy też w nadziei, że ona z czasem weźmie górę, chcą sobie wcześniej zaskarbić jej względy, utrzymują z nią stałą korespondencją na wzór księcia Marlborough, Leedsa, Godolphina, Seymoura i tylu innych, pozornie najwierniejszych sług Wilhelma Orańskiego, a znających się mimo to z wygnanym Jakubem

Stuartem i zdradzających mu wszystkie zamysły swego pana.

Jak w ostatnim dziesiątku XVII wieku między Londynem a Saint-Germain, tak w czwartym XVIII stulecia najprzód między Krakowem, Warszawą a Gdańskiem, później zaś między Warszawą a Królewcem, rezjendencjami Fryderyka Augusta III i Stanisława Leszczyńskiego, biegały nieustannie na różnych tajnych drogach listy, wykrywające najważniejsze nieraz rządowe sekreta, pisywane zwykle pod pseudonimami takiego np. Morgensteina, wiernego Stanisławczyka, chowającego się pod skrzydłami saskiego stronnictwa.

Jak w Anglii tak i w Polsce rozmaicie owym skrytym agentom służyło szczęście. Jeśli niektórym z pomiędzy nich, jak Rudzińskiemu, kasztelanowi czerskiemu, który się w r. 1734 nieszczerze zaciągnął pod saską chorągiew, udawało się stale uchodzić czujnego oka stróżów — innymi natomiast mniej pomysłnie się wiodło, że tylko wspomniemy księdza kanonika Humańskiego, który za znoszenie się z podskarbin Ossolińskim i dworem Leszczyńskiego dostał się do turmy.

Wskutek rozwiniętej po obu stronach podejrzliwej czujności, listy bardzo często przejmowane, dostawały się w niewłaściwe ręce i nie dość szczegółowych dostarczały wiadomości. Postanowiono tedy dopomagać sobie wysyłaniem ludzi, którzyby pod osłoną prywatnych interesów zjeżdżali do rezydencji nieprzyjaciół, po zasięgnięciu pożądaných informacji wracali do swych panów, i ustnie opowiedzieli, co im się widzieć i słyszeć zda-

rzyło, a przy sposobności jednali zwolenników swemu stronnictwu. Taką rolę odegrał prawdziwie po mistrzowsku na nie wiele tygodni przed zajmującymi nas obecnie wypadkami, zdradziecki skarbnik litewski, Odachowski, najprzód stronnik Stanisława, od chwili zaś dostania się do niewoli rossyjskiej, ślepe narzędzie Sasów. Dzięki nieograniczonej łatwości poczciwego Leszczyńskiego, udało mu się pod samem okiem króla w najjaskrawszy sposób podniecić szlachtę i magnatów do przerwania się na przeciwną stronę, i potrzeba było dopiero całej energii mniej dobrodusznych ludzi, aby przekonać „dobroczyнного filozofa”, że zażartował z niego pan skarbnik, zapewniając, że dla wyższych celów będzie musiał niekiedy podawać się za jego przeciwnika...

Toż samo zadanie, co Odachowski w Królewcu, miał teraz spełnić w Warszawie bohater naszego opowiadania, o którym wiemy jeszcze z pewnością, że nie był Polakiem, lecz Francuzem, co widać z dziwnie przezeń poprzerkanych polskich nazwisk.

Puścił on się z Królewca 4 września 1735 r. i dzięki paszportom, w jakie się zapatrzył, przejechał bez najmniejszej przeszkody przez oddziały Rossyan i Sasów, spieszących do Warszawy. Ostatni pod wodzą generał-majora Polentza równocześnie z nim później stanęli w stolicy. Ucieszony doznana dotychczas względnością, swobodniej już oddychał, gdy w tem niespodzianie spotkała go przykra przygoda.

W Wyszogrodzie, o 11 mil od Warszawy, zaarrestował go oddział żołnierzy złożony z 25 do 30 ludzi. Ci przetrząsnawszy rze-

w Niemczech lecz w Europie. Wtedy książę Bismarck mieszał się nawet w zakłanianie hiszpańskie, utrzymując, że w obozie Karlistów trzeba walczyć z ultramontanizmem niemieckim, a każdy śmielszy list pasterski biskupów francuskich choć nie dotykał Niemiec, sprawiał w Berlinie sensację i stawał się powodem wyrzutów dyplomatycznych.

Może po tem świeżem zbliżeniu się Francji do Berlina cesarstwo niemieckie weźmie jeszcze udział w wystawie paryskiej? Prawie niepodobna już Niemcom wycofać się z tak stanowczo odmownego stanowiska, a choćby nawet znalazły się na to sposoby przy wielkiej uprzejmości rządu francuskiego, to zawsze jeszcze zachodziłaby ta trudność, że Niemcy nie poczyniły dotąd żadnych przygotowań, a chcąc teraz dopędzić inne państwa europejskie, musiałyby nie szczędzić wielkich kosztów. Zresztą teraz dopiero można wierzyć zapewnieniom ks. Bismarcka, że do wstrzymania się od udziału w wystawie paryskiej skłoniły go nie niechęć rasowa lub polityczna, lecz względy na interesa materialne. Wystawa paryska będzie polem popisu dla przemysłu, a ks. Bismarck nie pragnie tego bynajmniej, ażeby przemysł i nadal rozszerzał się, jak dotąd ze szkodą dla równowagi z innymi gałęziami produkcji ekonomicznej. Taki wniosek nasuwa się z artykułu *Prov. Cor.*, która niedawno podała receptę na przesilenie ekonomiczne, panujące w Niemczech od kilku lat i w tej chwili dokuczające ludności tamtejszej więcej może, aniżeli innym państwom, które najpierw padły ofiarą przesilenia. Ów organ półrządowy odparł stanowczo teorię pomocy państwowej, tj. zasądę, że państwo powinno otwierać ludności źródła zarobkowania. Ludność jego zdaniem sama powinna teraz pomyśleć o przywróceniu równowagi w stosunkach ekonomicznych, zachwianych do głębi ogromną przewagą produkcji przemysłowej. Artykuł ten brzmiał dość ogólnikowo i wskazywał tylko cele i kierunki odrodzenia ekonomicznego, ale pomijał rzecz najważniejszą, tj. środki, jakimi cele te osiągnąć się dadzą bez inicjatywy i pomocy państwa. Dla socjalistów jednak artykuł ten jest zupełnie zrozumiały i wcale wygodny. Mogą bowiem stanąć z nim przed ludnością i oskarżyć panujący system społeczno-państwowy o zupełną obojętność dla niedoli jednostek. W mowie tronowej rząd wyraźnie apelował do rozwagi ludności wobec śmiałego wzrostu propagandy socjalistycznej. Po rządzie apelują teraz do

tej samej ludności apostołowie niemieckiego socjalizmu. Walka może być bardzo gorąca i ciekawa.

Rada państwa.

(H) **Wiedeń**, 20 marca (Koresp. *Gaz. Lwowskiej*). Izba posłów obradowała dziś ostatni raz przed świętami. Prezydent dr. Rechbauer zamykając posiedzenie nie odrzucił jej formalnie, ale poprzestał na oznajmieniu, że o następnem posiedzeniu zawiadomi posłów pisemnie. W każdym razie Izba niższa zbierze się jeszcze w kwietniu, albo 19 albo 23 tego miesiąca. Dziś załatwiono tylko dalsze kredyty dodatkowe na r. 1877. Niektóre pozycje ich wywołały dłuższą, ale płonną dyskusję; wszystkie pozycje przyjęte zostały bez zmiany w brzmieniu wniosków komisji.

Ustawę o połączeniu kolei Berneńsko-Rosiekiej z liniami kolei państwowej, przyjęto w trzecim czytaniu, poczem toczono dalej przerwaną wczoraj rozprawę o kredytach dodatkowych do preliminarza państwa na r. 1877.

Nad rozdziałem: „ministerstwo handlu“, wszczęła się żywsza dyskusja. Dep. Russ zapytywał, w jaki sposób przedstawia sobie rząd administrację państwową kolei żelaznych i na jakich podstawach zamysła ją uorganizować. Dep. Auspitz polemizował z mową poprzednią, a dep. Schaup przemawiał jako sprawozdawca specjalny za wnioskami komisji, które w głosowaniu przyjęła Izba, wstawiając do rozdziału 27: „ministerstwo handlu“ wstawione pozycje w wysokości 2,700,580 zhr.

Następnie uchwalono rezolucję wzywającą rząd, aby dla wszystkich kolei rządowych, celem kontroli ruchu, ustanowił odpowiednie organa, aby na r. 1878 i następne umieścił preliminarz ruchu na kolejach rządowych już w budżecie państwa, aby zaniechał ile możności kredytów dodatkowych i wszystkie pozycje ile możności umotywował, wreszcie aby przy zawieraniu lub odnowieniu kontraktów rząd ile możności bacznym był na interes państwa.

Przechodząc do rozdziału 38: „ministerstwo rolnictwa“ wstawiła Izba w tytule 1 „kierownictwo centralne“ 16,000 zł. bez żadnej dyskusji, taksamo 27,180 zł. na budowę instytutu enologiczno-pomologicznego w Klosterneuburgu.

Przy tytule 5: „organa dla podniesienia i dozorowania kultury krajowej“ przemawiał dep. Schöffel przeciw dozwoleńskim żądanym przez ministra 6000 zł. na ustanowienie inspektora kultury krajowej. Ci inspektorowie tak samo na nie się nie zdadzą, jak krajowi inspektorowie lasów. Mówią, że instytucja ta urządzoną będzie tylko na próbę. Ale to próbowanie stało się u nas szkodliwą modą — na próbę utworzono akademię agronomiczną w Wiedniu, na próbę zrujnowano akademię leśniczą w Mariabrunn. Ministerstwo rolnictwa cierpi w ogóle na wadę organiczną. Utworzono to ministerstwo rolnictwa na to chyba, aby pewnej osobistości dać tekę ministeryalną — a także pobudki rozstrzygały przy składzie kierownictwa centralnego. Sądzę, że obecny minister rolnictwa weźmie się do reorganizacji tych stosunków.

Dep. Schaup bronił instytucji inspektorów lasowych.

Pan minister rolnictwa hr. Mannsfeld odpowiadał na podniesione zarzuty. Przypomina, że przy obradach nad budżetem oświadczył, iż żądać będzie kredytu dodatkowego 6000 zł. Dwa powody przemawiają za kreacją inspektorów kultury krajowej. Towarzystwa agronomiczne będące niejako egzekutywą ministerstwa rolnictwa, nie zawsze mogły osiągnąć takich rezultatów, na których bym mógł polegać; a zresztą nie wszystkie okolice państwa mają takie towarzystwa. Dalej wykazuje p. minister niekonsekwencyę dep. Schöffla, występującego przeciw kreacji, która kosztuje rząd tylko około 30—40,000 zł., a więc sumę, nie stojącą w żadnym stosunku do korzyści spodziewanych.

Dep. Skene przemawia za wnioskami wydziału które też w głosowaniu przyjęto. Przyjęto także tytuł 13: „Zakłady górnicze“.

Przy pozycy: „Prowizoryczna dyrekcja górnicza w Brüx“ wszczęła się dłuższa dyskusja. Dep. Skene rozwoził się nad tem, że rząd w r. 1873 doliczył towarzystwu górniczemu Fux-Brüx-Kommtau 800,000 zhr. a gdy towarzystwo nie mogło dotrzymać swoich zobowiązań, rząd musiał objąć kopalnię, do czego nieczem nie był uprawniony. Ponieważ nadto prowadzenie tej kopalni przez rząd nietylko się nie wypłaca, ale jeszcze znaczne sumy pochłania, wnosł mowca, aby kredyt dodatkowy na dyrekcję górniczą w Brüx został do komisji budżetowej odesłany, i dopiero po zbadaniu wszystkich innych stosunków załatwiony.

Dep. Gomperz przemawia za wnioskiem odraczającym dep. Skene. Za odruczeniem przemawia także dep. Prażak, który oświadcza, że w przeciwnym razie musiałby głosować przeciw tej pozycy. Mowca zarzucił rządowi, że udzielając towarzystwu zaliczki nie postąpił sobie całkiem prawnie. Minister skarbu bar. Pretis w dłuższej mowie zbija wszystkie te zarzuty. W dalszej dyskusji zabierali głos dep. Ed. Suess dr. Prażak, Skene, wreszcie hr. Mannsfeld. Przy głosowaniu Izba przychyliła się w zupełności do wniosku komisji.

Nad etatem ministerstwa wyznał i oświecenia wywiązała się polemika między dep. Lienbacherem a Süsem. Pierwszy przemawiając o kredytach dodatkowych czyni zarzut, że wskutek używania kapitału zamiast odsetków fundusz naukowy ulega zniszczeniu.

Dep. Süss odparł, że przyszłe pokolenie będzie wdzięczne dzisiejszemu, które używając kapitału na budowę szkół, przyczynia się do utworzenia wielkiego funduszu oświaty.

Przy końcu posiedzenia dep. dr. Heilsberg, dr. Promber i tow., wystosowali do ministra obrony krajowej interpelację co do zapowiedzianej już ustawy o kwaternionach wojskowych, co spowodowało opóźnienie, i kiedy można się spodziewać przedłożenia tej ustawy.

Prezydent oznajmia, że o czasie i porządku dziennym następnego posiedzenia zawiadomi członków Izby pisemnie.

SPRAWY MONARCHII

Budapest. Correspondenz donosi, że na ostatniej radzie ministrów w Wiedniu, uchwa-

lono przedłożyć zaraz po świętach Wielkanocnych obu parlamentom ustawy ugodowe z tem zastrzeżeniem, iż muszą być załatwione w ciągu bieżącej sesji. Na radzie tej była także mowa o traktatach cłowych, które mają być zawarte z obcymi mocarstwami. Rokowania z Niemcami mają rozpocząć się dnia 15 kwietnia. Dotychczas nie zgodzono się jeszcze na miejscowości, w której toczyć się będą rokowania. Austriacka Rada państwa zbierze się ponownie dnia 19 kwietnia.

— Miasto Braunau wystosowało do p. ministra handlu pismo dziękczynne za przeprowadzenie w Izbie deputowanych wniosku o nabytciu na rzecz państwa kolei żelaznej Braunau-Strasswalchen.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Rossyjski projekt protokołu.)

Zgodzenie się Anglii na proponowany przez Rossję protokół międzynarodowy ułatwia zdaniem *Piet. Wiedom.* znacznie rozwiązanie przygniatającego Europę przesilenia. *Piet. Wiedom.* nie podziela wprawdzie zdania optymistów, jakoby protokół ten, chociażby podpisany przez wszystkie mocarstwa, zdołał sam przez się utrwalić pokój na Wschodzie ale w każdym razie przyznają temu dokumentowi wielką dyplomatyczną ważność. „Nie znamy jeszcze, pisze ten dziennik dalej, brzmienia tej nowej deklaracji, ale o ile nam wiadomo, akt ten zawiera w sobie główne punkta wypracowanego na konferencji stambulskiej programu, których zrealizowanie mocarstwa uznają za niezbędne do których zrealizowania Porta zobowiązuje się. Chociaż mocarstwa nie biorą na siebie obowiązku do przedsięwzięcia jakiegokolwiek środka przymusu przeciw Turcyi, to jednak podpisanie protokołu jest ważnem już z tego względu, że uwalnia Rossję od konieczności niezwłocznych działań przeciw Turcyi i zabezpiecza (?) jej neutralność Europy, skoro nadejdzie chwila działania. Jeżeli Porta nie spełni swych zobowiązań (co zresztą wkrótce się okaże) a Rossja będzie zniewolona przystąpić do działań przymusowych, to nie będzie potrzebowała obawiać się koalicji europejskiej dla obrony nadużytej rządu mużnalskiego. Mocarstwa podpisawszy protokół obowiązujący Turcyę do wprowadzenia wiadomych i powszechnie za niezbędne uznanych reform, nie będą miały prawa sprzeciwiać się Rossyi, jeżeli tej wypadnie się znievolić Turcyę do dotrzymania danego słowa. Zgadza się na przedłożony przez Rossję protokół, mocarstwa dają Rossyi niejako pełnomocnictwo do działania (?), jeżeli sformułowane w rzeczonym dokumencie żądania nie zostaną spełnione. W tem polega zwycięstwo odniesione przez dyplomację rossyjską w ostatnich czasach. Nie wierzymy, aby podpisaniem arkusza papieru można usunąć ciężkie przesilenie odwiecznej choroby. Ale z radością witamy zawartą ugodę, ponieważ jednoczy ona Rossję z resztą mocarstw, dopóki utrzymanie pokoju okazuje się możliwem, jak z drugiej strony zabezpiecza Rossyi neutralność mocarstw na wypadek, gdyby okoliczności zniewoliły ją do wypowiedzenia Turcyi wojny. Dla Europy uroda ta niemniej ma znaczenie: uspakaja ona wzburzoną opinię publiczną, i chociaż nie usuwa niebezpieczeństwa wojny, daje zawsze miejsce nadziei, że walka będzie

czy podróznego jak najściślej, zmusili go do pokazania paszportów i korespondencyj, które rozpieczętowali bez ceremonii. Znajdował się między listami jeden, pisany przez niejakiego pana Damskiego (ma być zapewne Dąbski lub Dąbski) do brata, a w nim cztery dukaty jako koszt na utrzymanie ekwipażu, pożyczonego Francuzowi na podróż. Żadni grosza rycerze nie przepuścili i dukatom, jak niemniej kosztownemu angielskiemu zegarkowi, zaręczając tylko, że wszystko najniezawodniej zwrócą w Warszawie...

Trzymali go tak wśród siebie przez całe dwa dni, poczem pozwolili mu przepłynąć się przez Wisłę, zdarłszy w końcu biedaka choć nie na własną korzyść, bo zmusili go do zapłacenia dukata przewoźnikom. Złupiony Francuz musiał tej kwoty pożyczyć od lokaja, sakiwka jego bowiem spoczywała w ręku niemiłych stróżów. „Znam — dodaje rozżalony turysta — imiona wszystkich oficerów, mieniących się przywódcami tej partii.“ Ciekawa rzecz, ilu wodzów liczyć mogła garstka, złożona z dwudziestu kilku ludzi...

Generał-major Polentz, przybywszy do stolicy 12 września, kazał wyjść z zamku ośmiu rotom Rossyan, z podpułkownikami na czele, którzy go strzegli dotychczas. Poszli oni do Pułtusza, „gdzie — dodaje — przebywają jeszcze obecnie.“ W ich miejsce wyznaczył Polentz pułk *de Xavier Saxon*, nadto około 180 ludzi z gwardyi koronnej i dwie kompanie artylerji. W porze przybycia tego wojska, było w Warszawie jedenaście dział kutech albo lanych; sprowadzono zaś wówczas z Drezną jeszcze szesnaście sztuk trzyfuntowych lanych.

Z panów polskich znajdowali się wówczas w mieście biskup poznański, Hozyusz, Dunin Piotr, kasztelan radomski, Poniński marszałek konfederacji wraz z synem i dwoma krewnymi. Prócz wymienionych byli jeszcze inni, ale już figury bez znaczenia. Z posłów zagranicznych bawili tutaj angielski i holenderski.

Sam Fryderyk August przybył z żoną do rezydencji 22 listopada, o godzinie czwartej po południu. Towarzyszyli mu hr. Wratysław, ambasador cesarski, poseł duński, Lipski biskup krakowski, dwóch Szembeków, dwóch Flemingów, książę Sanguszek marszałek wielki nadworny, Sułkowski, Brühl i Moszyński podskarbi nadworny koronny, występujący w relacji francuskiej pod niełatwą do odgadnięcia nazwą: *Mugensky petit trésorier*...

Uświetniała to grono swą obecnością szczególna figura, przypominająca żywo jedną z najznakomitszych figur Arystofana, a rzucająca jaskrawe światło na środki i sposoby, używane przez gabinet saski, dla zyskania przewagi nad Leszczyńskim.

Osobliwy ten człowiek przedstawiał w owej chwili wcale pokąźną osobistość, bo posła Partii Ottomańskiej w tym bezwątpienia celu, aby Stanisławowski stronników przekonać, że daremnieby dłużej trwali w uporze, bo już nawet Turcyja, dotąd stała Augustowi przeciwna, godząc się z nieodpartą koniecznością, uznała go królem. Był to zaś poprostu przebrany tylko po turecku żyd, znany dobrze całemu miastu, gdyż, jak zaręczało wiele wiarogodnych osób, przed pięć laty sprzedawał w Warszawie futra i klejnoty.

Więść o tej komedii tak zaalarmowała i ubawiła mieszkańców, że król, nie chcąc się podawać na pośmiewisko ogółu, wkrótce niegodnemu oszustwu położył koniec, składając żydka równie szybko z zaimprovizowanej godności, jak go na nią wyniósł. Rzecz oczywista, że ów pomysł nie urosł w głowie ozięziałego Augusta — nie można go też przypisać chorującemu na pana Sułkowskiemu, lecz raczej skoremu do podobnych intryg i żadnym środkiem nie gardzącemu Brühlowi.

W osiem czy dziesięć dni wracała ta stracona wielkość nie z pyszna do Saksonii, a *Gazeta Holenderska*, godna poprzedniczka dzisiejszych dzienników, puściła fałszywą wieść jakoby ex-posła schwymano w niechlubnym odwrocie. O dalszych jego losach głucho w dziejach; możnaby jednak powątpiewać, czy na wyżynie, na jaką go wyniósł chwilowy interes nie przebiegających w środkach Sasów, nie dostał zawrotu głowy i czy z różnym jak dawniej zapałem handlował futrami i klejnotami...

August pozostał w swym pałacu od 22 do 26 listopada. Gdy konno odbywał wjazd do stolicy, otaczało go tylko czterech Polaków. Powitany przez straż miejską pod łukiem tryumfalnym na Krakowskim przedmieściu, pospieszyl do kościoła św. Jana, gdzie odśpiewano *Te Deum*. Następnie witali go Robertson audytor biskupa poznańskiego i Lipski biskup krakowski.

Królowa, przybywszy *incognito*, przylgła do ceremonii z trybuny. Po skończeniu nabożeństwa odbył się powrót przez galerję do zamku, gdzie biesiadowano przy dwóch stołach. Na przedzie jednego, siedział

król, drugiego zaś królowa, na jednym było dwadzieścia cztery zastaw, na drugim trzydzieści sześć.

W czasie uroczystości Moszyński, jako podskarbi nadworny, rozrzucił pewną ilość złotych pieniądzy i medalów, po jednej stronie z koroną i z napisem: *Meruit et tuerbitur* na odwrotnej zaś *Augustus tertius, rex Polonorum, magn. dux Lith. electus V. oct. 1733, coronat. 17 Jan. 1734.*

Po opisanym wjeździe królewskim przybyli do Warszawy wojewoda chełmiński Jan Czapski, książę Michał Wiśniowiecki z żoną, wojewoda trocki Józef Ogiński, generał artylerji Sapieha z żoną, biskupi: płocki Jędrzej Stanisław Załuski i kujawski Krzysztof Szembek — oraz niejaki Dąbrowski i Stanisław Poniatowski wojewoda mazowiecki. Z ostatnim często prowadziła polityczne rozmowy ambitna królowa Józefina, córka cesarza Józefa. Zajmowała się ona bez porównania więcej sprawami państwa, niż otyły i gnuśny Fryderyk August, nawykły nie dbać o cały świat, jeśli tylko mógł spokojnie puszczać z łulki kłęby dymu i patrzeć bezzwrotnie w płonący na kominie ogień, zwłaszcza gdy na dworze było zimno i wietrzno — dla rozmaritości zaś słuchał bez ruchu muzyki lub co najwięcej strzelał do psów...

Psuć sobie głowę publicznymi interesami czyż warto? a od czegoż wreszcie Brühl i Sułkowski, tylko aby mu oszczędzili kłopotu. Błogi spokój, cisza, wygodna, oto hasła, którym hołdował.

honorarium 29,000 zł., później jeszcze zarabiał bardzo wiele, a mimo to w nędzy umarł.

— **O nieznanym dobroczyńcy** w Wiedniu, który niedawno dla ubogich złożył na ręce ministra spraw wewnętrznych 10.000 zł., donosiliśmy przed kilkoma dniami. Szlachetny ten czyn nie długo czekał na naśladowcę. Według telegramu z Pragi pewna osoba, nieżyjąca sobie być wymienioną, złożyła d. 20 b. m. na ręce namiestnika tamtejszego 10.000 zł. na rzecz wielkim niedostatkiem dotkniętych robotników koronek w górach Kruszcowych.

— **O pożarze teatru New American** w Filadelfii d. 25 lutego znajdujemy w dziennikach amerykańskich następujące szczegóły: Teatr zamknięto po przedstawieniu około północy po sprawdzeniu zupełnego bezpieczeństwa. W chwili wybuchu ognia, nad ranem, znajdowali się w gmachu tylko stróże nocni, którzy odurzeni dymem ledwie z życiem ujęs zdołali. O ile śledztwo sprawdzić mogło, powstał pożar w komórce z rekwizytami. Położony za teatrem gmach *Mercantile Library*, tudzież teatr *Cornoros & Dicey* ucieleśniały cokolwiek także od ognia, położone zaś obok fabryki powozów do szczętu zgorzały. Sama fabryka uległa zniszczeniu nie od ognia, ale wskutek tego, że z niewiadomej przyczyny w czasie pożaru runęły górne jej piętra na dolne.

Odczyt p. Zacharyewicza o architekturze.

II.

(K) Rozłam potwornego w swej wielkości imperyum rzymskiego na wschodnie i zachodnie cesarstwo, odbił się zarówno w architekturze, jak w politycznych dziejach — ale niezem on wobec zdumiewającego, bezprzykładnego przewrotu, jaki wywołał rozrost i tryumf chrześcijaństwa. Architektura tych dwóch sprzecznych z sobą światów: bałwochwalego i Chrystusowego, tak się różniła pomiędzy sobą, jak rozkoszne, w zawrotnych uciechach zmysłowego szału rozlubowane, nadużywaniem sztuki zepsute pogaństwo, różni się od ascetyzmu i abnegacji pierwszych wyznawców boskiego mistrza z Nazaretu.

To też jak dalekie od siebie ideały tych dwóch społeczeństw, tak dalekie ucieleśnienie tych ideałów — sztuka. Są to nie tylko „na dwóch krańcach dwa przeciwne bogi“, lecz nawet „wrogi“ śmiertelne. Chrześcijaństwo pragnęło z gruntu przetrwać i odrodzić strupiejące organizm pogaństwa, nie tylko zrazu nie pielęgnuje architektury, lecz owszem niszczy ją w najpyszniejszych okazach, ze świętą indygnacją i łatwo kładną zrozumiałą nieważnością depczą zabytki dogasającej cywilizacji, nie uważając wspaniałych świątyń bałwochwalezych za nie innego, jak za kamieniołomy i składy materyału.

Nowe kształty i nowe odtąd ideały przyświecają odmłodzonemu moralnie światu, na którego przegubnej powierzchni kwiat życia białą lilią wykwita, a z zamulonego koryta świeży, ożywczy zdroj wytryska, by oholodzie rozpalone w dusznej atmosferze czoła. Przeobrażenie zaiste olbrzymie i jak najzupełniej idealne. Szanowny prelegent dla wyraźniejszego uwidocznienia tego uderzającego kontrastu daje nam obraz bazyliki pogańskiej i starożytności, nadto zaś uwidatnia typ bazyliki kościoła zachodniego a wschodniego, poczem wskazuje, że kościół rzymsko-katolicki, święcący swój tryumf w przesławnej świątyni św. Piotra, wtedy dopiero wznosi się na takie wyżyny, gdy otrząsnął się z nienawici do sztuki ubiegłych wieków, w objawach piękna starożytności jeśli nie czerpie bezpośredniego natchnienia, to przynajmniej zaprawia się i kształci na tych wielkich wzorach.

Niszcząca w swym wylewie powódź barbarzyńskich ludów tłumnie brutalnie nowy zasiew. Opuszczenie Konstantynopola przez artystów, chroniących się od prześladowań religijnych, staje się błogiem dla rozoranej kopytami hord barbarzyńskich Italii, podczas gdy w Hiszpanii, pod mianem maurytańskiej powstaje nowa era w architekturze.

Na wschodzie tymczasem dzięki religijno-politycznym prądom zastój i upadek — idea czołga w się prochu i ginie przed formą. Na szczęśliwszym zachodzie Wielki Karol, po upadku sztuki celtyckiej nie mając zdolnych artystów, a pragnąc w sztuce wyrazić potęgę swego uniwersalnego cesarstwa, sprowadza architektów ze stolicy bizantyńskiej, którzy pod wpływem rzymskich i celtyckich zabytków tworzą rodzaj nowy. Wdzięczna część należy się w tej epoce owym ciemnym schronieniom, błyszczącym w średnich wiekach jak jasne gwiazdy na ciemnym niebie, owym szanownym siedzibom wiedzy i sztuki: klasztorom. Tam odgradzony od świata zakonnik zatapia się w dziejach i umnictwie wspaniałej kultury pogańskiej starożytności, jak w korabiu Noego iskrę cywilizacyjnego światła przechowując dla potomności.

Po tem trafnem i uznania godnem określeniu cywilizacyjnej działalności kościoła w porze średniowiecznej tem dziwniej wydał

nam się mimowolny zapewne *lapsus linguae* ze strony szanownego prolegenta, gdy temuż kościołowi najwyraźniej przypisuje na schyłku X wieku „przepowiednię“ zagłady świata. Pomijając to, że jak wykazano niedawno w *Revue historique* jest to bajka, ukuta o całe wieki później, gdyby samo przekonanie było prawdziwe, byłoby rażącą krzywdą przypisywać prorocstwa obłąkanych jednostek — kościołowi...

Ponieważ zaś rzecz cała jest fałszem, ztąd też błędny komunał estetyczny powtarzany z poważniejszych z kądinną dzieł po wszystkich podręcznikach, jakoby skutkiem ochłonięcia z przesadnej trwogi przed końcem świata była podwojona w zakresie architektury czynność. Nie te fikcyjne zdarzenia, lecz nowy powiew w ludzkości, stworzył pierwsze odrodzenie sztuki rzymskiej.

Pięknie maluje autor wzruszający do głębi majestat, czarowny, mistyczny wdzięk chrześcijańskich świątyń i nieprzerpniętą siłę, jaką podbiły umysły tłumów, ciągnących z Piotrem pustelnikiem na wyzwolenie Chrystusowego grobu — i jaką dziś jeszcze podbijają nieraz nawet nasze wyszłe serca.

Niemniej trafnie oznacza p. Zacharyewicz charakterystyczne różnice, jakie się objawiają następnie w dziełach świeckich artystów. Przed oczyma naszymi już lśnią stubarne olbrzymie okna, wnętrza się kąpie w potokach rześkiego, uroczego światła, krypta usunięta — to świątynia gotycka.

Francya wynińczywszy ten styl, szła go na tryumfalną wędrowkę po całej cywilizacyjnej Europie. Gotyck wszędzie jedna sobie wielbicieli, ale najwspanialszy chyba pomnik wystawiła mu głośna ztąd na cały świat Kolonia.

Ale ten nowy wyraz ideału upada w skutek pokuszeń naśladowania kształtów natury; ocalał tylko w rozumnym przekształceniu w jednych Włoszech dzięki zdrowemu pojmowaniu sztuki i tradycji lepszych czasów. Z Italii też miało wyjść wielkie hasło odrodzenia, reprezentowane przez cały zastęp genialnych mistrzów XV. i XVI. wieku, rozkochanych w piękności ruin starożytności Romy.

Teraz to po raz pierwszy, w odwrotnym stosunku do przeszłych epok, zwłaszcza średnich wieków, gdzie jednostka ginęła wśród społeczeństwa, — teraz dopiero widnieje wyraźniej w utworach indywidualizm, i ztąd dopiero tutaj zaczyna szanowny prelegent wymieniać nazwiska sławnych twórców, lubo i teraz zachowuje w tem umiarkowanie. Było to niezbyt daleko, gdyż mówić o renesansie, nie podając imion przynajmniej najgenialniejszych architektów — niepodobna. Philippo Brunellesco, Leon Battista Alberti, którego kościół *Sta. Maria di Novella* zwykł był Michał Anioł narzeczonym swoją nazywać — Bramante, Baldassare, Peruzzi, Rafael, i majestatyczny Michał Anioł i t. p. — oto wzniosli przedstawiciele tej złotej, godnej uwielbienia najpóźniejszych pokoleń epoki

Słusznie też kładzie przeisek prelegent na wszechstronne artystyczne wykształcenie tych mistrzów, z których niejednym, jak Rafael i Michał Anioł, wówczas dopiero zwrócili się do architektury, gdy stanęli na najwyższych wyżynach sztuk innych.

Ale jak różnemi były źródła natchnienia architektów tak rozmaite z nich wypływały owoce. Włosi czerpali z obfitości i wspaniałej skarbnicy rzymskich ruin, cudzoziemcy nie wahali się czerpać z trzeciej ręki, naśladując utwory włoskich mistrzów, podobnie jak u nas w literaturze z francuskich płodów starano się odtworzyć starożytny klasycyzm. Tem się tłumaczą zasadnicze różnice w stylu odrodzenia w tym lub owym kraju, powstania renesansu francuskiego, niemieckiego, flamandzkiego — stylu Ludwika XIV i *rococo*.

Taki a nie inny rozwój architektury różnie bywa wykładanym. Jedni w uwielbieniu dla twórczej siły narodu, zapewniają, że ona potęgą swego geniuszu jak u Doryczyków, zdoła wytworzyć styl nowy — drudzy nawet jednostkom dają przywilej popychania architektury na nowe tory — inni utrzymują na odwrot, że tylko zewnętrzny układ mas lub motywów mocen sprowadzić przewrót taki. Wedle prelegenta wywody te mówią albo za wiele, albo za mało. Ponieważ przeistoczenie społecznego życia — chodzi częstokroć w parze ze zmianą stosunków politycznych, ztąd bywamy pochopni do mylnego oznaczania wpływu tych czynników na rozwój architektonicznych stylów, do tłumaczenia polityką tych odmian, które nie jej były następstwem. Na wytworzenie przeobrażenia w tej dziedzinie składa się zwykle cały szereg czynników. Jak byt polityczny nie bywa jedynym fundamentem cywilizacyjnego rozwoju narodu, tak na uformowanie stylu, oddziaływają niemało zewnętrzne zdobycze wiedzy ludzkiej wespół z tradycją. Że i architektura przyczynia się potężnie do wzrostu kultury, o tem podobno uikt nie wąpi.

Rozwój tej sztuki musi być naturalnym, a przeszłość uczy, że najsilniejsza wola jednostek rzadko kiedy zdolna go przyspieszyć. Szczęściem dla ludzkości cywilizacja tego-czesna nie jest zawisłą już od politycznych katastrof, które jej nie potrafią strącić z prostego gościńca, bo siła fizyczna nie mo-

że się pochlubić, aby była nie już jedyną, lecz choćby nawet główną dźwignią cywilizacyjną.

Notatki literacko-artystyczne.

— W Akademii umiejętności

odbyło się wczoraj posiedzenie Wydziału matematyczno-przyrodniczego pod przewodnictwem prof. Dr. Piotrowskiego. Sekretarz Wydziału Dr. Kuczyński odczytał treść rozprawy nadesłanej przez prof. Dra Oskara Fabiana: „O rozciągłości i sprężystości lodu“, wykazał ścisłość i ważność tej pracy doświadczalnej i przedłożył jej ocenę nadesłaną przez prof. Dra Strzeleckiego. Po krótkiej dyskusji nad treścią tej rozprawy, w której udział brali: Dr. Skiba, Dr. Żebrawski, Dr. Piotrowski i Dr. Kuczyński, odstąpiono ją Komitetowi redakcyjnemu. Następnie prof. Dr. Kuczyński wyłożył rzecz: „O cząstkowym oświetleniu księżyca w czasie całkowitego zaćmienia tegoż, z uwzględnieniem załamania się światła słonecznego w atmosferze ziemskiej“, jako ciąg dalszy rozprawy na poprzedzającym posiedzeniu przedłożonej i starał się z wyłożonej teorii wytłómaczyć zjawiska dostrzeżone w czasie ostatniego całkowitego zaćmienia księżyca dnia 27 lutego b. r. W dyskusji nad tym przedmiotem brali udział oprócz autora, prezes Akad. Dr. Majer, Dr. Piotrowski i Dr. Karliński.

GOSPODARSTWO I HANDEL

O sługach.

V.

(Dr. B.) Choć stosunkowi służbowemu tak powszechnie nadawane charakter kupna pracy ludzkiej, mało kto zastanawia się nad tem, że niepodobna z prawniczą ścisłością określić wszystkich zobowiązań sługi, chociaż by spisywano formalny dokument w każdym wypadku zawiązania takiego stosunku. Sami stajemy na stanowisku kupców pracy ludzkiej i mniemamy, że uczyniliśmy zadość wszelkim zobowiązaniom, jeżeli sługom wypłacono została umówiona zapłata w pierwszym dniu każdego miesiąca, a zapominamy zazwyczaj, że od sług wymagamy oprócz kupionego artykułu t. j. pracy także wielu innych rzeczy, mianowicie wierności, przywiązania, nawet poświęcenia, za co należałoby się im w zamian sympatya służbodawców. O takiej sympatji służbodawcy do większej części nie chcą słyszeć, więc nie powinni się nigdy dziwić sługom i brać im tego za złe, jeżeli idąc za ich przykładem stawiają się na stanowisku czysto kontraktowym i to tylko robią, do czego formalnie się zobowiązali.

Ze wszystkich tych obustronnych kolizji i przykroby można wybrać w takim razie, jeżeliby ogół służbodawców uważał zaczął stosunek służbowy za to, czem on jedynie być może obecnie, t. j. za pewien rodzaj stosunku rodzinnego. Wymagamy od sług, ażeby poświęcili służbodawcy cały dzień i ciągłe wyczekiwali jego skniaień. Wymagamy od sług, ażeby w razie potrzeby rzekli się nawet spoczynku nocnego i całą noc czuwali nad chorým lub stali na straży. Niejedni służbodawca ma pretensję, ażeby służba nie czekała na jego zlecenia i wskazówki, lecz odgadrywała życzenia, skłonności a nawet kaprysy. Nie należą pewno do wyjątków tacy służbodawcy, którzy nie zadawają samą pracowitością i uczciwością sług, lecz wymagają od nich jakiejś nadzwyczajnej troskliwości o swoje interesa i sprytnego zapobiegania grożącym stratom. Służbodawcy z umiarkowanymi wymaganiami stanowią niezawodnie wyjątki weale nieliczne. Natomiast tylko wyjątkowi służbodawcy pamiętają o tem, że szczerze przywiązanie nie jest towarem, które nabyć można za pieniądze. Za pieniądze można zapewnić sobie pewne usługi, wstęp do teatru lub sali koncertowej, za pieniądze można nabyć wiedzy w pewnym zakładzie naukowym, ale osobiste przywiązanie ludzi da się tylko zdobyć odpowiedniemi postępowaniem. Zdanie to może się wydać nie zawsze trafnem, a mimo to każdy stwierdza je często bez świadomości własnym przykładem. W towarzystwie staramy się zawsze odsłonić najpiękniejszą stronę charakteru i usposobienia, ażeby zdobyć sobie sympatye osób dotąd nam nieznanych i przyjaźń lub przywiązanie tych, na których nam zależy. Amator koni lub psów poświęca czy niezawodnie, że całym postępowaniem swoim wobec ulubionych zwierząt stara się przywiązać je do swojej osoby. Czyż może to tedy ubliżać komu, jeżeli odpowiedniemi postępowaniem stara się wzbudzić w służbie przywiązanie do swojej osoby? Nie potrzeba w tym celu przypuszczać służby do poufałości, wtajemniczać jej w osobiste stosunki lub otwierać wstęp do własnego towarzystwa. Byłby to pewno większy kłopot dla sług

aniżeli dla ich służbodawców. Zresztą służba sama tego nie wymaga, lecz świadoma swojej niższości intelektualnej ma tylko pretensję do zyczliwości i pewnego zajęcia się jej stosunkami osobistymi. Dotąd służbodawcy prawie wyłącznie myślą o sobie i o własnych wygodach, czas więc już pomyśleć o tem, ażeby sługom było wygodnie i przyjemnie u służbodawcy. Jeżeli nastąpi ta zmiana, służbodawcy będą zapewne dobrze obsługiwani. Dotąd ekonomia społeczna uczyła, że ten najlepiej przysłuży się interesom ogółu, który najwięcej myśli o sobie. Skutki takiej rehabilitacji otwartego egoizmu dały się uczuć społeczeństwu bardzo dotkliwie na niejednym polu, więc trzeba zmienić powyższe zdanie w ten sposób, że kto ile możności dba o interesa drugich, działa tem samem na własną korzyść. Do sług zmienione w ten sposób zdanie da się łatwo zastosować, bo ogromna ich większość nie posiada podwalin jakiego takiego wykształcenia a nie wiele mniejsza większość jest umysłowo bardzo uzdolnioną do intelektualnego rozwoju. Dziewczyna świeżo do służby przyjęta będzie miała z wdzięcznością uznać wielki dowód takiej troskliwości pani o jej los, bo młody umysł jest zazwyczaj świadomy swojej nieporadności i czuje potrzebę pewniejszego punktu oparcia. Jeżeli w tym kierunku i w formie stosownej pani zdobędzie sobie serce służącej, może liczyć na jej przywiązanie, nawet na poświęcenie w wypadkach niebezpieczeństwa.

Takie postępowanie ze służącą ma jeszcze inne ważne znaczenie. Troskliwość pani o moralne podniesienie sług zostanie rychło wynagrodzona ich wiernością i przywiązaniem, a nadto wywrze dobroczynny wpływ na niższe klasy ludności. Większa część sług płci żeńskiej rozpoczyna swój zawód w wczesnym wieku między 15 a 25 rokiem, a wiele wychodzi za mąż zaraz po kilkuletniej służbie. Czego taka dziewczyna nauce się w służbie, to ma dla niej na własnem gospodarstwie ogromne znaczenie. Służba jest tedy dla niej szkołą, a jeżeli w czasie służby nauczyła się być dobrą pomocnicą w gospodarstwie, to potem zostanie dobrą samodzielną gospodynią. W ręku pań spoczywa zatem los i przyszłość wielu kobiet niższego stanu. Ponieważ takie dziewczęta zazwyczaj zostają żonami rzemieślników i robotników, więc wywierają a przynajmniej wywierają mogą wpływ wielce pożyteczny na całą klasę robotniczą, w której dobro całej rodziny zawisło od kobiety w wyższym stopniu aniżeli w zamożnych warstwach społeczeństwa. Jak dobroczynnym może być ten wpływ dla całego społeczeństwa, jak znakomicie przysłuży się społeczeństwu dobra i wyrozumiałość pani, umiejąca ze służącą zrobić dobrą gospodynię, żonę i matkę! W tym na pozór tak ciasnym zakresie otwiera się zatem dla naszych pań rozległe pole do prawdziwej zasługi około społeczeństwa!

Rozprawę swoją kończy dr. Kleinwachter w ten sposób: „Tak tedy w ekonomii społecznej, tej na pozór suchej nauce o pieniądzach, prawie zawsze spotykamy się z kobietą jako najważniejszym czynnikiem społecznego życia. Czem jest kobieta w politycznym i państwowem życiu? Na pozór niczem — w rzeczywistości wszystkim! Jeżeli wolno mi skończyć porównaniem, to porównałbym kobietę do koralu. Jak koral zaczyna na ciemnym dnie morskiem swoją cichą pracę, a powoli wzrasta coraz więcej, aż w końcu dźwiga całe wyspy, kraje i tworzy rafy, o które rozbijają się pędzone burzą balwany morskie, tak samo spokojnie i cicho działa w domu kobieta, ale na jej wytrwałości i łagodności łamie się namiętność mężczyzny, a na jej wagiłkach barkach spoczywa cała budowa ludzkiego społeczeństwa.“

OSTATNIA POCZTA

Posiedzenie Izby Panów odbędzie się jutro dnia 23 b. m. Na porządku dziennym jest zapisanych 15 rozmaitych spraw, z których przytaczamy: pierwsze czytanie ustawy o zmianie procedury karnej; pierwsze czytanie ustawy o zmianie ustawy prasowej; drugie czytanie ustawy o wyborze delegacji regnikolarnej; drugie czytanie ustawy, zmieniającej niektóre postanowienia galicyjskiej ordynacji wyborczej do Rady państwa; drugie czytanie ustawy o kredytach dodatkowych na r. 1877.

Presse upoważniona jest do oświadczenia, że ruscy deputowani do Rady państwa głosowali wprawdzie w swoim czasie za wnioskiem dep. Fuxa, żądającym wyboru członków do wspólnych delegacji z całej Izby, ale w skutek jednomyślniej uchwały klubu ruskiego głosowali na konferencji klubów d. 18 b. m. przeciw przyjęciu wniosku Sturm'a o zniesieniu delegacji.

Treść protokołu międzynarodowego podaje organ dyplomacji rosyjskiej *Nord*. Pisz on: „Protokół, który Anglia z

(1560 1—3) **E d y k t.**

L. 3292. C. k. sąd powiatowy w Tyczynie podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że w sprawie egzekucyjnej Salamona Dąba przeciw Franciszkowi Skotnickiemu celem zaspokojenia wywalczonej pretensyi w kwocie 812 zł. zpn. odbędzie się w tym sądzie publiczna przymusowa relicytacja realności pod nr. 25 w Słocinie położonej.

Do przedsięwzięcia tej sprzedaży wyznacza się jeden termin na dzień 13 kwietnia 1877 o godzinie 10 rano w gmachu sądowym.

Za cenę wywołania ustanawia się kwotę 2500 zł. w. a.

Chęć kupienia mający złożyć winien do rak komisji licytacyjnej jako wadium kwotę 250 zł. gotówką lub papierami wartościowymi, prawnie zabezpieczeniem pupilarne dającymi, według kursu ostatniego, jednakże nigdy wyżej ceny nominalnej obliczeniemi.

Resztę warunków licytacyjnych w registraturze tutejszej przejrzeć lub odpisać można.

Tyczyn dnia 30 stycznia 1877.

(1557 1—3) **E d y k t.**

L. 3586. C. k. sąd powiatowy w Skawinie podaje do wiadomości, że dnia 15 października 1876 r. zmarł w Kostrzu Maciej Dudek z pozostawieniem kodycyłu dno. 27 września 1876 w którym synowi Wojciechowi Dudkowi przeznaczył legat 100.

Ponieważ miejsce pobytu Wojciecha Dudka jest niewiadome wzywa go sąd aby w ciągu roku od dnia niniejszego edyktu do sądu zgłosił się i do spadku oświadczył się w przeciwnym razie spadek będzie pertraktowany z spadkobiercami zgłaszającymi się i z kuratorem p. Notaryuszem Wacławem Adamskim dla Wojciecha Dudka równocześnie ustanowionym.

C. k. sąd powiatowy
Skawina 21 grudnia 1876.

(1642 1—3) **E d y k t.**

L. 3979. Niniejszem wiadomo się czyni, że w sprawie egzekucyjnej zakładu kredytowego wólciańskiego przeciw Mikołajowi Gnap pto. 1962 zł. z pn., odbędzie się publiczna przymusowa sprzedaż realności pod l. kons. 25, subr. 11 w Prusiu położonej w dniach 20 marca, 16 kwietnia i 16 maja 1877 o godz. 10 rano w tutejszym sądzie. Wadium wynosi 60 zł.

Blizsze warunki licytacji mogą zainteresanci przejrzeć w dotyczących aktach w tutejszej registraturze.

C. k. sąd powiatowy
Rawa dnia 31 grudnia 1877.

(1648 1—3) **E d y k t.**

L. 6628. C. k. sąd powiatowy w Żywcu, podaje do powszechnej wiadomości, iż celem wydobycia wierzytelności Resi Unger w kwocie 32 zł. c. s. e. od Macieja Barabasa dłużnej, odbędzie się w dniach 12 kwietnia, 11 maja i 11 czerwca 1877 każdym razem o godzinie 10 rano, egzekucyjna sprzedaż przez licytację dwóch kawałków gruntu tak nazwanych na podborzu i w dziale u wąwozu w Żadzielu położonych.

Cena wywołania 55 zł, Wadium 5 zł. 50 ctn. a. w.

Blizsze warunki przejrzeć można w tutejszej registraturze.

C. k. sąd powiatowy
Żywiec dnia 23 listopada 1876.

(1650 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 13021. Niniejszem podaje się do powszechnej wiadomości, iż dnia 16 kwietnia 1877 i w dniach następnym odbywać się będą w c. k. Namiestnictwie we Lwowie egzamina państwowe przepisane dla rządowej służby budownictwa, tudzież egzamina dla kandydatów starających się o posady upoważnionych od rządu inżynierów cywilnych, architektów i geometrów.

Osoby które sobie życzą poddać się jednemu z tych egzaminów, zechcą się zgłosić na piśmie do c. k. Namiestnictwa przy dołączeniu dokumentów udowadniających ich przynależność, wiek, ukończone studia, nabyte praktyczne wiadomości i to najdalej do 1 kwietnia 1877.

Z c. k. Namiestnictwa
Lwów dnia 13 marca 1877.

(1621 1—3) **Konkurs.**

L. 1557. Przy sądzie obwodowym Tarnowskim opróżnioną została posada dozorey więźniów z roczną płacą 300 zł., dodatkiem aktywalnym 25% i umundurowaniem.

Podania o tę posadę w myśl rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z 12 lipca 1872, l. 98, d. p. p. ułożone wnosić należy w czterech tygodniach od dnia 25 marca 1877 do Prezydium sądu obwodowego w Tarnowie.

Prezydium sądu krajowego wyższego
Kraków 17 marca 1877.

(1613) **Ogłoszenie.**

L. 199. Komisya hipoteczna sądu powiatowego zawiadamia, iż dochodzenia miejscowe celem założenia księgi hipotecznej dla

gminy katastralnej Świerczków dnia 5 kwietnia się rozpoczyna.

Każdy, kto ma interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania, może się zgłosić i wszystko przytoczyć, co dla wyjaśnienia lub ochrony swych praw za stosowne uzna.

Tarnów dnia 16 marca 1877.

(1614 1—3) **E d y k t.**

L. 2660. C. k. sąd powiatowy oznajmia, że Józef Kazimierz 2ga imion Bryś z Bochni umarł dnia 8 lipca 1875.

Gdy c. k. sądowi powiatowemu nie wiadomo, komu prawo dziedziczenia spadku pomionowanego zmarłego przysłuża, przeto wzywa wszystkich, którzyby do spadku tego z jakiegokolwiek tytułu prawnego pretensye rościli, aby w przeciągu roku do takowego się zgłosili i swe oświadczenia spadkowe wniosli, gdyż inaczej spadek, którego kuratorem Romualda Żurawskiego ustanowiono zgłaszającym się przyznany, a część nieobjęta, lub gdyby się nikt nie zgłosił, spadek cały wydany zostanie skarbowi państwa.

Bochnia dnia 7 grudnia 1876.

(1544 1—3) **E d i k t.**

3. 8952 Vom f. f. Landesgerichte in Lemberg werden über Einbreiten des H. Viktor Freiherr von Henneberg die Inhaber der angeblich dem Ersteren in Verlust gerathenen am 1 November 1875 fällig gewordenen, auf je 25 fl. C. M. lautenden sechs Stück Coupons der galizischen Grundentlastungsschuldverschreibungen und zwar Nr. 7568 über 1000 fl. des Krakauer Verwaltungsbereiches, dann Nr. 6704, 25292, 25382, 26632 und 26633 je über 1000 fl. des Lemberger Verwaltungsbereiches hiemit aufgefordert, diese Coupons binnen einem Jahre sechs Wochen und drei Tage von der dritten Einschaltung dieses Edictes im Amtsblatte der „Gazeta Lwowska“ an gerednet um so gewisser hg. vorzubringen, widrigenfalls dieselben nach Verstreichung der Edictfrist über neuerliches Einbreiten des H. Viktor Freiherr von Henneberg für antortfirt werden erklärt werden.

Lemberg 24 Februar 1877.

(1575 1—3) **E d y k t.**

L. 5937. C. k. sąd krajowy zawiadamia niniejszem Michała Grossa, jako z miejsca pobytu niewiadomego że na prośbę Antoniny Hallastra, na zasadzie weksłu z daty Kraków 18 lutego 1876 nakaz zapłaty sumy 200 zł. a. w. z pn. przeciw niemu wydanym, który dla niego do rak ustanowionego kuratora tut. adw. dr. Kańskiego doręcza się.

Kraków 9 marca 1877.

(1583 1—3) **E d y k t.**

L. 6054. C. k. sąd powiatowy w Wojniczu zawiadamia iż celem zaspokojenia resztującej sumy 111 zł. 17 ct. a. w. z pn. odbędzie się na rzecz galicyjskiego zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie, w tutejszym sądzie w dniach 25 kwietnia, 25 maja i 25 czerwca 1877 br. każdym razem o godz. 10 rano egzekucyjna licytacja gospodarstwa wólciańskiego Marcina Racibora własnego pod l. k. 8 r. 70 w Biadolinach powiecie Brzeskim położonego ciała tabularnego niestanowiącego.

Cena wywołania wynosi 600 zł. a. w. wadium 60 zł. w. a.

Protokół zastawniczego opisanie i reszta warunków licytacyjnych mogą być w tutejszej registraturze przejrzane.

C. k. sąd powiatowy
Wojnicz dnia 18 lutego 1877.

(1580 1—3) **E d y k t.**

10869. C. k. sąd powiatowy w Jarosławiu podaje do wiadomości że celem zaspokojenia sumy 250 zł. w. a. a względnie reszty 216 zł. 30 ct. a. w. odbędzie się na rzecz galicyjskiego zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie w tutejszym sądzie w 3 terminach dnia 3 maja, 7 czerwca i 28 czerwca 1877 r. każdym razem o godzinie 10tej przed południem egzekucyjna licytacja realności dłużnika Bazylego Strawy własnej pod lk. 149 w Muninie w powiecie jarosławskim położonej, niestanowiącej ciała hipotecznego.

Cena wywołania wynosi 800 zł. a. w. wadium 80 zł. a. w.

Protokół zastawniczego opisanie i reszta warunków licytacyjnych mogą być w tutejszej registraturze przejrzane.

Z c. k. sądu powiatowego
Jarosław 7 grudnia 1876.

(1548 1—3) **E d y k t.**

L. 1242. Stanisławowski c. k. sąd obwodowy uwiadamia, iż na podstawie większości głosów wierzycieli masy rozbirowej Samsona Vogel zawiadowcą tej masy adw. dr. Szeparowicz zaś tego zastępcą adw. dr. Antoni Seinfeld mianowany został.

Stanisławów 12 lutego 1877.

(1531 1—3) **E d y k t.**

L. 2754/77. C. k. sąd powiatowy w Zabłotowie niniejszem wiadomo czyni, że Wicenty Markel, tutejszy wólcianin, na mocy uchwały ek. sądu obwodowego w Kołomyży z dnia 28 lutego 1887, l. 1066 za marnotrawcę uznany i że dla niego kurator w osobie Jędrzeja Samborskiego ustanowiony został.

Zabłotów 12 marca 1877,

(1559 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 1591. C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż Jan Czech ze Sobowa uchwałą e. k. sądu obwodowego rzeszowskiego z 24 lutego 1877 l. 1395. marnotrawcą uznany.

Kuratorem ustanowiony Antoni Chaja.
Tarnobrzeg 5 marca 1877.

(1637 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 8117. C. k. sąd powiatowy w Niżankowicach ogłasza, że w sprawie zakładu kredytowego wólciańskiego przeciw Fedkowi i Tymkowi Bryckim, o zapłacenie 300 zł. a. w. z pn. odbędzie się publiczna sprzedaż gospodarstwa wólciańskiego pod Nr. 58 w Niżyńcu położonego, ciała tabularnego niemającego w trzech terminach 18 kwietnia, 16 maja i 26 czerwca 1877 o godzinie 10 zrana.

Cena wywołania będzie 1000 zł. w. a. Zakład wynosi 16% sumy wywołania.

Blizsze warunki licytacji tudzież protokół zastawniczego opisanie i oszacowania można przegladnąć w sądzie.

Niżankowice 13 lutego 1877.

(1635 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 7072. C. k. sąd powiatowy w Niżankowicach ogłasza, że w sprawie zakładu kredytowego wólciańskiego przeciw Iwanowi Łocyk, o zapłacenie 300 zł. wal. a. z pn., odbędzie się publiczna sprzedaż gospodarstwa wólciańskiego pod Nr. 104/4 w Niżyńcu położonego, ciała tabularnego niemającego w trzech terminach 18 kwietnia, 16 maja i 26 czerwca 1877 r. o godzinie 10 zrana.

Cena wywołania będzie 600 zł. w. a.

Zakład wynosi 10% sumy wywołania.

Blizsze warunki licytacji tudzież protokół zastawniczego opisanie i oszacowania można przegladnąć w sądzie.

Niżankowice 18 lutego 1877.

(1636 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 7081 C. k. sąd powiatowy w Niżankowicach ogłasza, że w sprawie zakładu kredytowego wólciańskiego przeciw Oleksie Papięż, o zapłacenie 150 zł. wal. a. z pn. odbędzie się publiczna sprzedaż gospodarstwa wólciańskiego pod Nr. 14/10 w Niżyńcu położonego, ciała tabularnego niemającego, w trzech terminach 4 kwietnia, 2 maja i 13 czerwca 1877 o godzinie 10 zrana.

Cena wywołania będzie 400 zł. w. a. Zakład wynosi 10% sumy wywołania.

Blizsze warunki licytacji tudzież protokół zastawniczego opisanie i oszacowania można przegladnąć w sądzie.

Z c. k. sądu powiatowego
Niżankowice, 10 lutego 1877.

(1594 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 1191. C. k. sąd obwodowy Tarnowski niniejszem edyktem wiadomo czyni, iż p. Esrasz Heller przeciw Józefowi Losenau i Benedyktowi Losenau z miejsca pobytu niewiadomym, a w razie śmierci przeciw ich niewiadomym z imienia i miejsca pobytu spadkobiercom skargę de praes. 22 stycznia 1877 l. 1191 o orzeczenie że prawo żądania sumy 618 złr. z prowizją po 5% w stanie biernym realności pod l. 254 w Tarnowie na Strusinie dom. 6 pag. 185 Nr. 2 on. za intabulowanej, przez zadawnienie zgłosił i że takowe wyextabulowane być ma wniosł i o pomoc sądową prosił w skutek czego termin 90 dniowy do wniesienia obrony wyznaczony został.

Ponieważ pobyt pozwanych Józefa Losenau i Benedykta Losenau a w razie ich śmierci onychże spadkobierców nie jest wiadomy, przeto przeczynał tutejszy sąd dla zastępstwa na koszt i niebezpieczeństwo zapozwanego tutejszego adw. Dra Forysta z zastępstwem adw. Dra Malawskiego na kuratora, z którym wniesiony spór według ustawy eyw. dla Galicji przepisanej przeprowadzonym będzie.

Tym edyktem przypomina się pozwany ażeby w przeznaczonym czasie albo się sami osobiście stawili, albo potrzebne dokumenta przeznaczonemu zastępcy udzieliłi, lub też innego obrońcę obrali, i tutejszemu sądowi oznajmili ogólnie do bronienia prawem przepisane środki użyli inaczej z jego opóźnienia wynikające skutki sami sobie przypisać by musieli.

Tarnów dnia 8 lutego 1877.

(1425 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 8928. C. k. sąd powiatowy w Niżankowicach ogłasza, że w sprawie zakładu kredytowego wólciańskiego przeciw Stefanowi, Michałowi i Matronie Hodiak, o zapłacenie 500 zł. w. a. z pn. odbędzie się publiczna sprzedaż gospodarstwa wólciańskiego pod Nr. 30 w Hruszatykach położonego, ciała tabularnego niemającego w trzech terminach 18 kwietnia, 16 maja i 26 czerwca 1877 o godzinie 10 z rana.

Cena wywołania będzie 950 zł. w. a. Zakład wynosi 10% sumy wywołania.

Blizsze warunki licytacji tudzież protokół zastawniczego opisanie i oszacowania można przegladnąć w sądzie.

Niżankowice, 13 lutego 1877.

(1641 1—3) **E d y k t.**

L. 13245. C. k. sąd powiatowy w Peceziżynie sprzedaje w drodze przymusowej na zaspokojenie pretensyi Jakóba Felsensteina pto 270 złr. z pn. realność dłużników Wasyla i Hafii Swyszczuków pod CNr. 14/54 w Kluczowie małym położoną, nie intabulowaną na 1200 złr. oszacowaną w trzech terminach licytacyjnych na dniu 28 marca, 30 kwietnia i 4 czerwca 1877 zawsze o godzinie 10 rano.

Protokola opisanie i oszacowanie tudzież rachunki licytacji leżą w registraturze do wolnego przejrzania.

Wadium wynosi 120 złr. w. a.

Peczeziżyna 31 stycznia 1877.

(1629) **E d y k t.**

L. 1676. C. k. sąd powiatowy zawiadamia, iż złożone zostały do powszechnego przejrzania arkusze posiadania i inne akta służące mające do założenia księgi hipotecznej dla gminy Starawies dolna.

Zarzuty przeciwko prawdziwości arkuszu posiadania wnoszone być mogą w c. k. sądzie powiatowym dnia 27 marca 1877 na którym dalsze dochodzenia miejscowe prowadzone będą.

Kęty dnia 20 marca 1877.

(1633) **Ogłoszenie.**

L. 59. Komisya hipoteczna przy c. k. sądzie powiatowym w Lisku uwiadamia iż na dniu 25 marca 1877 złożone zostaną do powszechnego przejrzania w tymże sądzie arkusze posiadania i to dotyczące posiadłości nietabularnych w formie wykazów hipotecznych i wszystkie inne akty służące mające do założenia ksiąg gruntowych w gminie katastralnej Jankowce.

Zarzuty przeciwko prawdziwości takich arkuszu posiadania wniesione być mogą pisemnie w sądzie powiatowym w Lisku albo ustnie u komisji hipotecznej do dnia 27go marca 1877 na którym to dniu w razie wniesienia zarzutów dalsze dochodzenie nastąpi.

Lisko 18 marca 1877.

(1630) **Obwieszczenie.**

L. 1932. C. k. sąd powiatowy w Komarnie czyni wiadomo, iż złożone zostały w tutejszym sądzie arkusze posiadania i inne akta do założenia księgi hipotecznej dla gminy Andryanów służące mające.

Zarzuty przeciwko prawdziwości arkuszu posiadania wnoszone być mogą albo w sądzie powiatowym albo też na dniu 29 marca 1877 w komisji hipotecznej, w którym dniu dalsze dochodzenia prowadzone będą.

Komarno dnia 18 marca 1877.

(1634) **Ogłoszenie.**

L. 60. Sąd powiatowy w Lisku uwiadamia, że dochodzenia miejscowe w celu założenia ksiąg gruntowych w gminie katastralnej Beźnielowa górna na dniu 28 marca 1877 rozpocznie się.

Każdy, kto ma interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania, może się zgłosić i wszystko przytoczyć, co dla wyjaśnienia lub ochrony swych praw za stosowne uzna.

Lisko 18 marca 1877.

(1532 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 16. C. k. sąd powiatowy miej. del. w Tarnopolu, podaje do powszechnej wiadomości, że w drodze egzekucyjnej licytacyjna sprzedaż realności Tomasza Patygia pod nr. k. 19 w Poczapicach własnej, na rzecz Eliasza Grünberga, celem zaspokojenia pretensyi w kwocie 81 fr. w. a. z pn. w zwykłych godzinach urzędowych, w dniach 16 marca, 20 czerwca i 18 lipca 1877 w sądzie tutejszym za gotówkę się odbędzie.

Cena wywołania wynosi 1387 zł. w. a. wadium zaś 135 zł. w. a., dalsze warunki licytacyjne mogą być w tus. registraturze przejrzane.

Przy pierwszym i drugim terminie ta realność, tylko za lub wyżej ceny szacunkowej, przy trzecim terminie także i niżej tejże ceny sprzedaną będzie.

Tarnopol dnia 13 lutego 1877.

(1555 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 11304. C. k. sąd powiatowy w Peceziżynie sprzedaje w celu wydobycia wierzytelności Wolta Leiby Habera jako prawonabywcy Süssi Habera przeciw Fedorowi Tymoszyszyn w kwocie 132 złr. w. a. z pn. uzyskanej przy trzech terminach licytacyjnych t. j. na dniu 28 marca, 30 kwietnia i 29 maja 1877 każdym razem o godzinie 9 rano, przy pierwszych dwóch terminach po cenie szacunkowej lub wyżej, przy trzecim nawet i niżej ceny szacunkowej za gotówkę najwięcej ofiarującemu sprzedaną.

Cena wywołania 330 złr. w. a., zakład 10% ceny wywołania.

Akt opisanie i oszacowania mogą być w t. s. registraturze przejrzane.

Peczeziżyna 24 stycznia 1877.

(1491 1-3) **Edykt.**

L. 7456. C. k. sąd powiatowy w Sieniawie, wiadomo czyni, że celem wydobycia kwoty 10 zł. zpn. na rzecz Leiby Engelberga rozpisuje się na dzień 3 maja, 14 czerwca i 19 lipca 1877, każdym razem o 9 godzinie rano, licytacyjna sprzedaż gospodarstwa gruntowego pod nr. 189 w Cieplicach położonego, dłużnika Tomasza Miłoboga własnego ciał tabularnego nie stanowiącego. Ceną wywołania jest kwota 35 zł., wadyum wynosi 3 zł. 50 ct.

Przy pierwszych dwóch terminach gospodarstwo to tylko za cenę wywołania lub wyżej tejże, przy trzecim także i niżej takowej sprzedanem będzie.

Akt opisania i oszacowania i warunki licytacyjne można w registraturze przejrzeć. Sieniawa 28 lutego 1877.

(1549 1-3) **Edykt.**

L. 15370. C. k. sąd obwodowy w Stanisławowie ogłasza że na całym majątku ruchomym Antoniego Lubiniego prywatyzującego w Stanisławowie tudzież na majątku tegoż nieruchomości położonym w krajach w których ustawa konkursowa z 25go grudnia 1868 obowiązuje postępowanie konkursowe wprowadzonym zostało, że kierującym komisarzem c. k. radca sądu krajowego p. Sułkowski zaś administratorem tymczasowym adw. Dr. Orest Szeparowicz mianowanym został.

Rzeczą jest wierzycieli konkursowych swe wierzycielności, chociażby co do takowych spór gdziekolwiek był w toku, do dni 60 od tego ogłoszenia w tutejszym sądzie dla uniknięcia skutków z zaniechania lub spóźnienia zgłoszeń wynikających zgłosić się i na terminie dnia 12 kwietnia 1877 o 9 rano płynność takowych i klasę wykazać, który to ostatni termin jako ugodowy się określa. Na tym terminie wolno będzie zgromadzonym wierzycielom do zarządu i wydziału inne osoby zaufania powołać.

Celem zatwierdzenia mianowanego przez sąd administratora lub wyboru innego tegoż zastępcy i członków wydziału ustanawia się termin na 12 lutego 1877 o 9 rano.

Wierzycieli poza obrębem tutejszego sądu zamieszkałych wzywa się by pełnomocników do odbierania uchwał sądowych tu zamieszkałych sądowi wskazali inaczej dla nich kurator ustanowionym być by musiał.

Dalsze ogłoszenia umieszczane będą w dzienniku urzędowym „Gazeta Lwowska.” Stanisławów 29 stycznia 1877.

Doniesienia prywatne.

L. 205.

(1620 1-3)

Obwieszczenie

W powiecie skałackim jest kilka posad pisarzy gminnych z płacą roczną od 250 do 300 złr. w. a. do obsadzenia.

Kompetenci do tych posad zechcą dowody odpowiedniego uzdolnienia przesłać Wydziałowi powiatowemu do 15 kwietnia b. r.

Z wydziału powiatowego.
Skałat 19 marca 1877.

Zapowiedziane pierwotnie na dzień 18 marca b. r. odbędzie się

w niedzielę dnia 25 marca 1877

w sali ratuszowej o godzinie 3 popołudniu

zwyczajne

Walne Zgromadzenie

Towarzystwa

Galicyjskiej Kasy Zaliczkowej we Lwowie.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie Dyrekcji z czynności za rok 1876.
 2. Rozdział zysku i oznaczenie dywidendy.
 3. Zmiana statutu.
 4. Wybór Rady zawiadowczej.
 5. Wniosek o przystąpienie do związku Stowarzyszeń zarobkowych.
- Na które to o jak najliczniejszy udział członków się uprasza. Za legitymację wstępu do sali służyć będą książeczki udziałowe.

Prezes Rady: Henryk hr. Łączyński, m. p.

Sekretarz: Dr. Aleksander Janowicz.

(1652)

DOM
bankowo- i komisowo-handlowy
Aleksandra Mieczysława Orłowskiego
we Lwowie, ul. Ormiańska l. 23,
dostarcza na dobra ziemskie i realności miejskie
pożyczki hipoteczne
zajmuje się sprzedażą dóbr ziemskich, folwarków, realności, lasów, jakoteż zboża i chmielu; wydzierżawianiem dóbr i folwarków, zamianą dóbr na doiny. (1350 5-15)

Najnowszy
ces. kr. wyłączn. uprzywilejowany
przez austr.-węgier. ministerstwo patent.
instrument muzyczny
OCARINA
przewyższa wszystko co dotąd istniało i ma tę wielką korzyść, że na tym instrumencie **każdy**, niebędący nawet muzykiem, już po krótkim ćwiczeniu, grywać może najpiękniejsze kawałki koncertowe.
Na naszej c. k. uprzyw. **Ocarinie** odbyło już kilka koncertów, o których się najpochlebniej wyraziły uznane znakomitości muzyczne i ludzie fachowi
C. k. uprzyw. **Ocariny** mają bardzo dźwięczny głos i sposobią się przeważnie do najprzyjemniejszej zabawy w towarzystwie.
Instrument ten kosztuje:
Nr. I. II. III. IV. V. VI. VII.
złr. 1. 150. 2. 250. 3. 4. 5.
Ocariny do akompaniamentu z fortepianem kosztują 3 zł. 25 ct. Drukowane i lekko zrozumiałe przepisy do każdej sztuki gratis.
Instrument ten dostać można w składzie:
Musikinstrumenten-Depot, Wien, Burggring Nr. 3.
Prosimy uwzględnić! Każdy okaz naszej prawdziwej **Ocariny** zaopatrzony jest c. k. patentem, na co prosimy zwracać uwagę przy zakupie. — Przesyłki szybko za pobraniem pocztowym. Kupującym we większych ilościach udzielamy opustu. (1177 1-?)

W Administracji
„Gazety Lwowskiej“
nabyć można po cenie:
2 zł. 60 ct.
Szematyzm
Królestwa Galicji i Lodmeryi
z Wielk. Księstwem Krakowskiem
na rok 1877.

Na sprzedaż
Realność pod l. 74^{1/4} droga wulecka we Lwowie.
z murem dworkiem i oficynami piętrowymi, zawierającymi 30 pokoi i 10 kuchni, przytem ogród owocowy i warzywny przeszło trzy morgi mierzący, z oranżeryą i obszerną lodownią muremowaną.
Bliższa wiadomość u adwokata dr. **Teobalda Semilskiego.** (559 14-19)

SZYNKI domowe, wyborne
polecą
Karol Klimowicz
we Lwowie
1 kilo **72 centy.**
O weznesne zamówienia upraszam.

Sprzedaz gruntów budowlanych

wydzialonych z kompleksu realności l. 133, 134 i 135^{1/4}

„Hotel angielski i Majerówka“ zwanych.

Celem sprzedania dwóch gruntów budowlanych z kompleksu realności l. 133, 134 i 135^{1/4} zwanych „Hotel angielski i Majerówka“ wydzialonych, odbędzie się licytacja za pomocą pisemnych ofert w dniu **II. kwietnia 1877** o godzinie 11 przed południem w I. biurze magistratu.

Grunta będą sprzedane stosownie do planu parcelacyjnego i warunków protokołu licytacyjnego, które w godzinach urzędowych, z aktami stanu tabularnego tych gruntów dotyczącymi, w biurze przejrzeć można.

Parcele te są na planie sytuacyjnym literami D. E. oznaczone, mianowicie:

1. Parcela D. powierzchni około 857 sążni 10" miary kwadratowej z ceną wywołania **46.000** zł. w. a.
2. Parcela E. powierzchni około 201 sążni 4'-6" miary kwadratowej z ceną wywołania **20.000** zł. w. a.

Zwracając uwagę P. T. oferentów na parcelę D, która mianowicie w tylnej części tak położeniem jak i obfitością wody gruntowej do **założenia łazienek nadzwyczajnie się kwalifikuje** — które po zniesieniu łazienek przy ogrodzie miejskim (pojezuickim) wielkie wróżą korzyści, oznajmia się, że do ofert dołączyć należy wadyum wynoszące 10% ceny wywołania lub wyższej ofiarowanej ceny kupna i sprzedaży parcel.

L. 684.

Magistrat kr. st. miasta.

(1500 2-3)

Lwów dnia 4 marca 1877.

C. k. uprz.
Kolej Galicyjska Karola Ludwika.

Obwieszczenie.**Otwarcie przystanku Zarwanica dla osób podróżujących.**

Podaje się do publicznej wiadomości, że dnia 1go kwietnia b. r. pomiędzy stacyami Złoczów i Płuchów koło strażnicy l. 386 zostanie otwarty dla ruchu osobowego przystanek Zarwanica.

Przystanek ten będzie mieć komunikacje tylko z pociągami **5 i 6**, które się tylko minutę dla przyjeżdżających i odjeżdżających zatrzymywać będą.

Bilety do Zarwanicy jak również z Zarwanicy niebędą wydawane.

Podróżni jadący ze Lwowa pociągiem 5, którzyby chcieli wysiąść w Zarwanicy, kupują bilety do Płuchowa, ci zaś, którzy w kierunku z Podwołoczysk pociągiem 6 jadą, muszą być zaopatrzeni w bilety do Złoczowa.

Wsiadający podróżni w Zarwanicy nie otrzymują tamże biletów, są jednak obowiązani od poprzednio za Zarwanicą położonej stacji przypadającą należytość złożyć.

Należytość tę płaci się przy pociągu 6 w kierunku do do Lwowa w Złoczowie, przy pociągu 5 w kierunku do Podwołoczysk, w Zborowie; również można w skazanych stacjach, biletów do dalszej podróży nabyć.

W przystanku Płuchowie położonym między Złoczowem a Zarwanicą, mogą ci tylko P. T. podróżni przypadające należytości płacić, którzy pociągiem 5 z Zarwanicy do Płuchowa jechali.

Pakunki w obydwóch kierunkach w Zarwanicy się nie przyjmują.

Gdyby przy niepomyślnym stanie powietrza, ze względu bezpieczeństwa ruchu zatrzymanie pociągów w Zarwanicy było niemożliwym, natenczas staraniem będzie Zarządu kolei, P. T. podróżnych o ile możliwości wcześniej zawiadomić.

Lwów, dnia 16 marca 1877.

Dyrekcya ruchu.